

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

А.Ю. Пилипенко, студентка М-71/1

Сумський державний університет

У статті проведено аналіз складових інституційного середовища. Виявлено основні показники оцінки ефективності інституційного середовища. Досліджено вплив інституційного середовища на соціально-економічний розвиток країни.

Інституційне середовище є основою соціально-економічного розвитку. Інституційне середовище представлено формальними та неформальними інститутами, які виконують координуючу і регламентуючу функцію у національній економіці. Рівень розвитку інституційного середовища визначається збалансованістю та ефективністю діяльності формальних інститутів. Низький рівень розвитку інституційного середовища призводить до опортуністичної поведінки і як наслідок – до зростання трансакційних витрат. Інституційне середовище формує правила гри для бізнесу та механізм взаємодії бізнесу з державними інституціями.

Ефективність інституційного середовища доцільно визначати через макроекономічні показники. Аналіз динаміки розвитку кількісних та якісних макропоказників свідчить про стан інституційного середовища. Серед кількісних макроекономічних показників доцільно визначити наступні: валовий внутрішній продукт (ВВП), рівень безробіття, середньомісячна заробітна плата одного працівника, індекс споживчих цін, експорт товарів, імпорт товарів та інші. Якісними показниками, що визначають рівень розвитку інституційного середовища є: індекс захисту прав власності, ефективність роботи уряду, якість законодавства, боротьба з корупцією тощо.

Соціально-економічне зростання країни можливе за умови формування інституційного середовища, яке адаптоване до внутрішніх і зовнішніх змін та викликів. Інституційне середовище має забезпечити:

– формування чіткої, прозорої структури інституційного середовища, яка спрямована на саморозвиток, зростання макроекономічних показників та забезпечення соціальних гарантій;

- забезпечення ефективної взаємодії державних інституцій, бізнесу, суспільства, впровадження мотиваційного механізму розвитку комерційних та громадських організацій, соціально відповідального бізнесу, задоволення потреб суспільства;
- дотримання та захист прав усіх учасників трансакцій та мінімізації трансакційних витрат;
- збалансований розвиток формальних і неформальних інститутів, що сприяє зменшенню витрат опортуністичної поведінки та забезпеченню соціально-політичної стабільності.

При формуванні ефективного інституційного середовища доцільно застосовувати системний підхід. Застосування системного підходу дає можливість налагодити дієву взаємодію між елементами інституційного середовища, яка має бути спрямована на забезпечення позитивної динаміки соціально-економічного розвитку країни.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Стрижак О.О. Теоретичні основи дослідження інституціонального середовища людського розвитку. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2016. № 4. С. 115–123.
2. Васіна А.Ю. Інституційний аналіз впливу держави на структурування національної економіки. Механізм регулювання економіки. 2016. № 2. С. 60–71.

Матеріали надійшли 02 лютого 2020 року